

FISKERLAGET SØR

sor@fiskerlaget.no

(+47) 96042185

Klima- og miljødepartementet

Dato:	2. mar. 2020
Saksbehandler:	Erlend Grimsrud
Arkivref:	20/10.x

Innspill til helhetlig forvaltningsplan for Oslofjorden

Fiskerlaget Sør viser til Helhetlig plan for Oslofjorden (Sak-17/3098). Vi fikk i utgangspunktet ikke denne planen tilsendt på formell høring, men takker for at Fiskerlaget Sør fikk forlenget høringsfrist.

Bakgrunn og oppsummerte forslag fra Miljødirektoratet:

På oppdrag fra Klima- og miljødepartement har Miljødirektoratet utarbeidet et forslag til en handlingsplan for Oslofjorden. Bakgrunnen er at et enstemmig Storting i 2018 ba regjeringen lage en plan for Oslofjorden, med mål om å fremme et aktivt friluftsliv og oppnå god miljøtilstand.

Miljødirektoratet foreslår følgende for å oppnå Stortingets mål:

- *Redusere utslipp fra kommunalt avløp og spredt bebyggelse - rensing av organisk stoff/nitrogen og raskere ledningsnettfornyelse - bedre regulering av båtseptikensing av organisk stoff/nitrogen og raskere fornyelse av ledningsnettet, bedre regulering av båtseptik.*
- *Redusere arealavrenningen fra landbruket - regulering av høstpløying og gjødselbruk.*
- *Redusere tilførsler av miljøgifter – strenge utslippstillatelser – opprydding av forurensede sedimenter.*
- *Redusere marin forsøpling – opprettholde satsingen mot plastforsøpling.*
- *Ivareta sårbare arter og naturtyper - hummerfredningsområder og fortsatt fiskeforbud - verneområder.*
- *Bedre allmennhetens tilgang til strandsonen – fond for statlig sikring av områder med forkjøpsrett - flere sammenhengende kyststier - vurdere fartsgrenser.*
- *Mer helhetlig arealforvaltning – strengere føringer/dispensasjonspraksis - felles regional planstrategi.*
- *Mer formidling og kunnskapsdeling - opprette informasjons/besøksenter for å øke kunnskapen og mobilisere befolkningen til innsats.*

Innspill fra Fiskerlaget Sør:

Fiskerlaget Sør organiserer yrkesfiskere som høster av de marine ressursene, ikke minst i Oslofjorden. I 2019 var det registrert 414 yrkesfiskere fra Svenskegrensa til og med Telemark, hvorav 347 personer hadde fiskeri som hovedyrke (heltidsfisker – Blad B). Fiskeriaktivitet og regulering av fiskeriet er godt beskrevet i planforslagets kapittel 7.3, samt i rapporten «Fiske i Sør» (Fiskeri- og kystdepartementet, april 2013).

Fiskerlaget Sør vil påpeke at det utøves betydelig ressurskontroll av fiskeriet i Oslofjorden ved Kystvakt, Fiskeridirektoratet og Fiskesalgslaget. Rapporter fra disse kontrollene viser at fiskeriet i stor grad er i overensstemmelse med fiskeriregulering, og således bør fastslås å være bærekraftig.

FISKERLAGET SØR

sor@fiskerlaget.no

(+47) 96042185

I senere tid er det innført en rekke innstramminger av fiskerireguleringene i Oslofjord-området. Det omfatter bl.a.:

- Økt minstemål på reker og innføring av *Real Time Closure-regime* («*Sanntids-stenging*») av fiskefelt for å bevare fiskeyngel/rekeyngel, 2017).
- Adgangsregulering og kvoteregulering av fisket etter leppefisk (2018).
- Forvaltningsplan (med høstingsregel) for rekebestanden i Nordsjøen og Skagerrak (2018).
- Påbud om rist i det kystnære rekestrålfisket (for å hindre uønsket bifangst av fisk) (2019) og økt maskevidde i oppsamlingspose i rekestrål.
- Vern av gytefelt for torsk (2019).
- Forbud mot å fiske torsk (2019).
- Restriksjoner på fiskeri hummerfredningsområder og i nasjonalparker.

Vi gjør i denne saken oppmerksom på at våre medlemmer de siste tiårene har opplevd fundamentale økologiske endringer i Oslofjorden, som også går ut over grunnlaget for fiskernes næringsvirksomhet og verdiskaping. Fiskerlaget Sør er således grunnleggende svært fornøyd med at Regjeringen vil iverksette omfattende tiltak for å bedre tilstanden i dette området, ikke minst gjennom nettopp den kommende Helhetlig plan for Oslofjorden.

Til kapittel 8 i utkast til handlingsplan har vi følgende merknader og spørsmål:

8.2.1 - Viktigste påvirkninger og konsekvenser for miljøtilstanden: Her oppgis det at fiske/tråling fører til «*Tap av andre arter pga. bifangst (tråling uten rist)*», og at miljøelementene «*Bunnfauna, kysttorsk, sjøpattedyr*» påvirkes av denne aktiviteten.

Etter vår oppfatning utgjør yrkesfisket i Oslofjorden en viktig lokal matproduksjon, med svært begrenset miljøavtrykk. Rekestråling har foregått på mer eller mindre faste felt i nærmere 100 år, uten at det har ødelagt for bunnfiskbestander eller sjøpattedyr. Fra 2019 ble dette fiskeriet også omfattet av et påbud om bruk av sorteringsrist for å unngå utilsiktet bifangst. Fiskerlaget Sør stiller seg undrende til deler av tabell 6 i kapittel 8.2.1, og stiller spørsmål til at de faglige bidragsyterne ikke har oppgitt kilder til disse vurderingene. Videre er det problematisk å fatte treffsikre forvaltningstiltak når påvirkning fra fritidsfisket (som på mange områder er betydelig mer omfattende enn yrkesfisket) er samlet i tabellen. Det er betydelige forskjeller mellom disse gruppene i forhold til hvordan de høster av- og påvirker fjordens marine ressurser. I denne sammenhengen vil vi også bemerke:

- *DNA-resultater i prosjektet «CODFLICT: Managing resource and area conflicts in the coastal zone, exemplified by cod on the Skagerrak coast» i 2015 viste at hele 97,5 prosent av torsken som ble fanget av rekestrålerne (uten rist), var nordsjøtorsk, og ikke den særlig utsatte kysttorsken.*
- *Rekestrålfisket foregår kun på bløtbunn dypere enn 60 meter i Oslofjorden. Fiskerne har benyttet de samme trålfeltene i svært mange tiår, og kan således vanskelig være årsak til den generelle reduksjonen i bunnfiskbestandene. Selve rekebestanden varierer mye mellom år, men er i relativt god forfatning og uttaket reguleres av en bærekraftig høstingsregel som grunnlag for kvotefastsettelse.*

FISKERLAGET SØR

sor@fiskerlaget.no

(+47) 96042185

- *Vi konstaterer at arter det aldri har vært fisket på (kutling og m.fl. som har tilhold i tarebeltet) også har gått sterkt tilbake i Oslofjordområdet. Årsakene til bestandsnedgangene er derfor svært sammensatte. Økte bestander av sel og skarv har sannsynligvis også betydning.*
- *Bifangst av sjøpattedyr i fiskeriene er rapporteringspliktig. Fiskerlaget Sør oppfatter at slik bifangst ikke forekommer i særlig grad i yrkesfiskeriene i Oslofjorden, især ikke i rekefiske.*

Tabell 6 i kap. 8.2.1 viser også til at utslipp av miljøgifter fra industri, deponi og andre kilder kan påvirke bunnfauna, sjøfugl og sjøpattedyr negativt. Rapporten slår videre fast: «Miljøgifter er ikke gitt høy prioritet i tabellen, da det skal være meget høye konsentrasjoner av en miljøgift før det gir seg utslag som observerbar biologisk effekt i en organisme». Vi minner om at miljøgifter også kan påvirke marine bestander negativt, og dermed også yrkesfiskerne, fritidsfiskerne og store deler av befolkningen rundt Oslofjorden. Etter vår oppfatning må det ligge innenfor planens målsetting at utslipp og deponering, som kan gå ut over hensynet til sjømattrygghet, må forebygges så langt det er mulig. Norges Fiskerlag har gjennom mange år etterlyst at hensynet til sjømattrygghet må bli konkret vektlagt, når det stilles vilkår i tillatelser til forurensende utslipp. Hittil har fiskerne i mindre grad blitt hørt.

Utkastet til helhetlig plan for Oslofjorden (s. 28) slår fast at bestandene av dyreplankton har vist en negativ trend i Ytre Oslofjord de siste 20–50 år. Det vises også til (s. 52) at Oslofjorden er et av områdene i Norge med høyest nivå av mikroplast. Vi konstaterer at ny forskning har vist at mikroplast kan være særlig skadelig for bestandene av dyreplankton. Etter vår oppfatning er det bekymringsverdig. Dyreplankton er viktig «startfôr» for kysttorsk og andre fiskearter, og det er etter vår oppfatning derfor svært viktig at planen også bidrar til å sikre bestandene av dyreplankton gjennom reduksjon av utslippene av mikroplast.

Utkastet til helhetlig plan for Oslofjorden (s. 40, 44 og 52) viser til at fiskeri/reketråling kan ødelegge kulturminner /skipsvrak. Fiskerlaget Sør stiller spørsmål til i hvilken grad dette er et reelt problem. Vi kjenner ikke til at slik skade har skjedd i Oslofjorden. Rekefiske foregår som nevnt med lett utstyr i faste felt på bløtbunn dypere enn 60 meter. Sjøbunnen må være fri for evt. skipsvrak, stor stein og andre hefter dersom dette fisket skal kunne foregå. Vi er allikevel positivt innstilt til bedre kartlegging av marine kulturminner, og til at det tas nødvendig hensyn til registrerte kulturminner.

Fiskerlaget Sør støtter opp om foreslåtte tiltak om å videreføre arbeidet med å rydde opp i marin forsøpling, forebygge ny forsøpling og intensivere arbeidet med å samle inn tapte fiskeredskaper. Fiskerne opplever daglig problemer som følge av dette, samtidig som næringen har ansvar for å hindre slik forsøpling fra egen virksomhet. Fiskerlaget jobber aktivt nasjonalt og internasjonalt for å redusere marin forsøpling og såkalt «spøkelsesfiske», og vi ønsker en tettere dialog med miljømyndighetene om dette.

Fiskerlaget Sør er i utgangspunktet positivt innstilt til at planen foreslår etablering av et fredningsområde for hummer i hver kommune i Oslofjorden. Omfang og lokalisering av disse fredningsområdene må avgjøres i nær dialog med Fiskerlaget Sør og andre berørte.

Fiskerlaget Sør vil til slutt anmode om fortsatt god dialog med både miljømyndigheter, fiskeriforvaltning og andre som arbeider med Helhetlig plan for Oslofjorden. Dersom det er ønskelig vil vi naturligvis kunne bidra med nærmere utdyping av våre synspunkt.

FISKERLAGET SØR

sor@fiskerlaget.no

(+47) 96042185

Med vennlig hilsen Fiskerlaget Sør

*Erlend Grimsrud
sign.*

Kopi: Medlemslag, Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet.